

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

10 март 1981 година*

“Национално облагане върху земеделските продукти с национален произход”

По съединени дела 36 - 71/80

с предмет преюдициално запитване, отправено до Съда съгласно член 177 от Договора за ЕИО от страна на High Court, (Ирландия), в производството, висящо пред този съд между

Irish Creamery Milk Suppliers Association и други

и

Правителството на Ирландия и други

и между

г-н Martin Doyle и други

и

An Taoiseach и други

относно тълкуването на Договора за ЕИО, по-специално членове 9 , 11 , 12 , 16, 17 и 38 до 46 и на член 177 от него и на регламентите на Съвета относно общата организация на пазарите със зърнени храни, млечни произведения, говеждо и телешко месо и захар,

СЪДЪТ,

в състав: г-н P. Pescatore, председател на втори състав, изпълняващ функцията на председател, лорд Mackenzie Stuart и г-н Т. Коорmans (председател на състав), г-н А. O'Keefe, г-н G. Bosco, г-н А. Touffait и г-н О. Due, съдии,

генерален адвокат: г-н J.-P. Warner,

секретар: г-н J. A. Rompre, заместник-секретар,

постанови настоящото

Решение

1. С Определение от 25 октомври 1979 г., получено от Съда на 28 януари 1980 г., High Court (Върховният съд) Ирландия е поставил, по силата на член 177 от Договора за ЕИО, два преюдициални въпроса, единият от които се отнася до

* Език на производството: английски.

тълкуването на споменатия член 177, докато другият търси изясняване на характеристиките относно тълкуване на правото на Общността, от които има нужда, за да може да вземе решение дали даден временен данък в размер от 2 %, наложен от правителството на Ирландия през 1979 г. върху стойността на някои земеделски продукти, е в съответствие с правото. С Определение от 29 ноември 1979 г., получено от Съда на 6 март 1980 г., същият национален съд повдигна почти идентични въпроси по друго дело пред него.

2. Съобразно с досиетата по делата, въпросният данък е наложен от 1 май до 31 декември 1979 г. върху прясното мляко и живи животни от рода на едрия рогат добитък, и от 1 август до 31 декември 1979 г. върху определени зърнени храни, именно жито, овес и ечемик, както и върху захарно цвекло. Предмет на определени изключения, главно от социално естество, данъка се е прилагал спрямо такива продукти в момента на предаването за преработване, складиране или износ. Той не се е прилагал спрямо вносни стоки с изключение на вноса на животни от рода на едрия рогат добитък, който е бил в Ирландия в продължение на повече от 14 дни, които животни се приемат за ирландски животни от рода на едрия рогат добитък. Данъка, платим в Държавния бюджет, се дължи или от страна на износителя, или от преработващото, или складиращото предприятие. Тъй като предназначението на данъка е да се понесе от производителите, правителствените наредби, които въведоха данъка, предвиждат за износителите и предприятията правото да си възстановят сумата по данъка от производителите.

3. Две сдружения на ирландските земеделски производители, съвместно с редица преработващи предприятия и един износител на животни от рода на едрия рогат добитък, предявиха иск срещу правителството на Ирландия пред High Court за обявяване на данъка като несъвместим с правото на Общността. Като приема, че принципният въпрос в делата засяга тълкуването на разпоредбите на Общността, националният съд взе решение да отнесе въпроса до Съда на ЕО за преюдициално заключение, без предварително да е разгледал различията на страните по спорните въпроси, по-специално що се отнася до начина, по който данъкът действа и неговите последици. Тъй като правителството на Ирландия повдигна възражение, че отнасяне на въпроса до Съда е преждевременно на този етап от производството, High Court включи в своите запитвания за отнасяне на въпрос до съда първоначален въпрос относно тълкуването на член 177 от Договора.

По първия въпрос

4. Първият въпрос, повдигнат от High Court, Ирландия, има следното съдържание:

„Решението на High Court, на този етап от разглеждането на делото, да отнесе до Европейския Съд съгласно член 177 от Договора, въпроса, посочен в параграф 2 по-долу, съставлява ли правилно упражняване от страна на High Court на неговата преценка съгласно упоменатия член?“

5. Преди да бъде даден отговор на този въпрос трябва да се напомни, че член 177 от Договора установява рамката за тясно сътрудничество между

националните съдилища и Съда на ЕО, което се основава на предоставянето на всеки от тях на различни функции. от втория параграф на този член става ясно, че националният съд е този, който трябва да вземе решение на кой етап в производството е уместно този съд да отнесе даден въпрос до Съда на ЕО за преюдициално заключение.

6. Нуждата да се направи тълкуване на правото на Общността, което ще бъде от полза на националния съд, налага необходимостта от, както Съдът вече е заявил в свое Решение от 12 юли 1979 г. (дело 244/78, *Union Laitière Normande, Recueil*, стр. 2663), относно определяне на правната рамка, в която да бъде поставено исканото тълкуване. От тази гледна точка може да е уместно, в определени обстоятелства да бъдат установени фактите по делото и да бъдат решени въпроси изключително от обхвата на националното право към момента на отправяне на запитването до Съда на ЕО, така че той да бъде подпомогнат при запознаването с всички фактически и правни черти, които могат да имат отношение към тълкуването на правото на Общността, което е призвано да даде.

7. Обаче, тези съображения по никакъв начин не ограничават преценката на националния съд, който единствено е пряко запознат с фактите по делото и с доводите на страните, който трябва да поеме отговорността за вземане на решение по това дело и който следователно е най-благоприятстван да прецени на кой етап от производството изисква налагане на преюдициално запитване от Съда на ЕО.

8. Оттук е видно, че решението на националния съд относно това кога да предяви иск съгласно член 177, който се подчинява на съображения от процесуалната организация и ефективност, които този съд трябва да прецени.

9. Отговорът на първия въпрос, който беше повдигнат, следователно трябва да бъде, че съгласно член 177 решението на кой етап от производството пред него даден национален съд следва да отнесе даден въпрос до Съда на ЕО за преюдициално запитване, е въпрос на преценка на националния съд.

По втория въпрос

10. Вторият въпрос се изразява в следното:

„Национален данък, такъв като този, който е предмет на настоящото дело, противоположен на Договора за създаване на Европейската икономическа общност, и по-специално на членове 9, 11, 12, 16 и 17 или 38 до 46 от упоменатия договор, или на някои от тях, или на Регламенти № 804/68, № 805/68, № 3330/74 и № 2727/75 на Съвета, или на някой от тях?“

11. Целта на този въпрос от High Court е да се представи искане за тълкуване на особеностите на правото на Общността, необходими за вземането на решение дали данъка е съвместим с правото на Общността, и по-специално с разпоредбите на Договора, които забраняват данъците с равностоен ефект на мита, с тези във връзка с общата селскостопанска политика и с регламентите на общата организация на пазарите в секторите, които обхващат продуктите, към които се прилага данъка. Тъй като всички продукти, които се облагат с данък, се

съобразяват с правилата на Общността, относно общата организация на пазарите, уместно е най-напред да се разгледа връзката на данъка с тези правила.

12. В становищата, които представиха пред Съда сдруженията на земеделските производители, ищите по главното производство по дело 36/80 поддържа, първо, че данъка съставлява незаконно вмешателство в общата организация на въпросните пазари, доколкото тя има за цел да гарантира определена цена на производителите. Ако сумата на данъка трябва да се понесе, каквото е намерението на правителството на Ирландия, от земеделските производители, то те биха получили нетна цена, която е по-ниска от тази, предвидена от органите на Общността, когато те се определяли целевата или ориентировъчната цена, интервенционната цена или минималните цени на въпросния продукт. Подобен резултат би противоречал на една от целите на общата селскостопанска политика, която съгласно член 39, параграф 1, буква б) от Договора, има за цел да гарантира приемлив жизнен стандарт на земеделската общност, по-специално чрез повишаване на индивидуалните доходи на лицата, които са заети в земеделието.

13. При все че страните по главното производство изразяват различни становища относно конкретните причини, които са накарали правителството на Ирландия да въведе данъка, те са съгласни, че той е част от приходната политика, която има задача да разпредели данъчната тежест между различните сектори на работната сила. Както правителството на Ирландия и Комисията правилно поддържат, нищо в общата организация на пазарите не противоречи, по принцип, на такава национална политика. Съгласно член 39, параграф 2, буква в) от Договора, при определянето на общата селскостопанска политика трябва да се вземе предвид „обстоятелството, че в държавите-членки, земеделието съставлява сектор, който е тясно обвързан с икономиката като цяло”. Общата селскостопанска политика няма за цел, следователно, да предпазва заетите в земеделието от последиците на националната приходна политика. Освен това, определянето на общи цени в рамката на общата организация на пазарите, не служи като гарантиране на земеделските производители на нетна цена, независимо от каквото и да било данъчно облагане, наложено от националните власти, и самото съдържание на член 39, параграф 1, буква б) показва, че нарастването на индивидуалните доходи на лицата, които са заети в земеделието, се предвижда като съставляващо преди всичко следствие от структурните мерки, описани в алинея а).

14. Следва, че национален данък, такъв като този, който е предмет на настоящото дело, сам по себе си не е в противоречие с правилата на Общността относно общата организация на пазарите. Това заключение не се променя само поради обстоятелството, че поради административни причини, данъкът се е събирал чрез посредничеството на износителите и предприятията за преработка или съхранение.

15. Независимо от това, методите използвани за изпълнението на националната приходна политика, обхващат, наред с останалите лица, земеделските производители, несъвместими с Договора и с правилата на общата организация на пазарите, ако тези методи се намесваха във функционирането на механизма,

използван от тази организация, за да се постигнат неговите цели. Същинският поставен от въпросния данък въпрос във връзка с тези правила, следователно, е дали, отделно от облагането на доходите на земеделските производители, предвидено от правителството на Ирландия, и именно поради основата за неговата преценка и начина, по който той се събира, той е породил други последици, които биха могли да затруднят функционирането на механизма, установен от въпросната организация.

16. По този въпрос ищците по главното производство по дело 36/80 оспорват, че съгласно приложимия съдебен прецедент на Съда дори и потенциалните последици на дадена национална мярка могат да я направят несъвместима с Договора. Доколкото се засяга въпросният данък, те подчертават по-специално неговите потенциални последици върху формирането на пазарните цени и върху пазарното предлагане. те също така поддържат доводите, изложени от износителя на животни от рода на едрия рогат добитък, който е ищец по дело 71/80, че подобни последици на практика са се породили на пазара за търговия с животни от рода на едрия рогат добитък. Благодарение на това, което ищецът описва като специалното положение на пазара за търговия с животни от рода на едрия рогат добитък в Ирландия, износителите не са могли да предоставят данъка за плащане от производителите. нещо повече, доста значим брой животни от рода на едрия рогат добитък е бил продаден и заклян точно преди въвеждането на данъка, при което пазарното предлагане впоследствие е намаляло, и като следствие се е стигнало до нарастване на вноса на животни от рода на едрия рогат добитък от Северна Ирландия, който се освобождава от данъка, в случай че бъде продаден на преработващо предприятие в рамките на 14 дни след негативния внос. Премахването на данъка доведе до противоположни последици. Според ищците по двата основни иска данъка по този начин засяга механизма за формирането на пазарните цени, пазарното предлагане и търговията вътре в Общността, най-малко що се отнася до сектора на търговия с животни от рода на едрия рогат добитък.

17. Въпросният данък влезе в сила на 1 май 1979 г. относно млякото и едрия рогат добитък и на 1 август 1979 г. за другите продукти, към които се прилага. Той беше отменен за всички продукти на 31 декември същата година. Следователно трябва да се разгледат тенденциите, които се появиха на въпросните пазари през периода, през който действа данъка, и, при необходимост, въпросът дали подобни тенденции трябва да бъдат отпадени, поне отчасти, на последиците от данъка, което обаче, не отчита временните последици, които са породени непосредствено преди и след въвеждането и отменянето на данъка, доколкото тези последици могат да се приемат за резултат от сделките, които са били извършени с цел избягване на данъка.

18. Независимо от ниската ставка на данъка и ограничения срок, през който той е действал, такова разглеждане е необходимо, тъй като данъчната схема, разглеждана от националния съд, засяга продукти, които без изключение са предмет на общата организация на пазарите и нещо повече, понеже той се прилага към етапи от пазарния процес, които до голяма степен съвпадат с тези, предвидени от такива организации.

19. Националният съд трябва да реши дали данъкът, който той трябва да разгледа, на практика е имал последици, които пречат действието на механизма, установен чрез общата организация на пазарите. С оглед на решението, което трябва да бъде взето в това отношение от националния съд, обаче, е възможно да бъдат идентифицирани някои характеристики на правото на Общността.

20. Същностната цел на механизма на въпросната обща организация е постигането на нива на цените в етапите на производство и продажба на едро, при които се отчитат както интересите на производството в общността като цяло в съответния сектор, така и тези на потребителите, и които гарантират такова пазарно предлагане, без да се насърчава свръхпроизводството. тези цели могат да бъдат застрашени от национални мерки, които са приети едностранно, които имат значимо въздействие, макар и непреднамерено върху нивата на цените на националния пазар на същите етапи или върху предлагането на тези пазари. В случая на данък, като разглеждания по настоящото дело, рискът от подобно въздействие зависи не само от неговата ставка и срока му на действие, но също така и от положението на въпросния пазар и, що се отнася до предлагането, преди всичко от това, доколко общо е неговото въздействие, иначе казано, броя на земеделските продукти, спрямо които се прилага краткосрочен данък върху голям брой продукти може да се окаже неутрален в смисъл, че не променя структурата на селскостопанското производство. От друга страна, ако данъкът насърчава производителите да заменят част от производството на стоките, по отношение на които се прилага данъкът, чрез производството на други стоки, спрямо които данъкът не се прилага, данъкът може да създаде изкривяване на определен брой пазари.

21. Въпросът, който беше отнесен до Съда, също така засяга разпоредбите за забрана на таксите, които имат равностоен ефект на митата. съмненията, които бяха изразени от националния съд по тази част от въпроса, се дължат на обстоятелството, че данъка, при все че не се прилага по отношение на продукти предвид на техния внос, е налаган в случая на тяхното предоставяне, не само за преработване или съхраняване, но също така за износ. Съобразно досиетата по делата, този проблем се повдига на практика, единствено относно животните. Следователно, само от тази гледна точка Съдът отговаря на тази част от втория въпрос.

22. По този въпрос, износителят на животни от рода на едрия рогат добитък, който е ищец по дело 71/80, заявява, че в случая на износ на живи животни от рода на едрия рогат добитък за цели различни от тяхното незабавно клане, с данъка са се облагали животните, които са за износ, докато животни, които не са за износ, са били освободени от облагане до момента на тяхната доставка за клане.

23. Уместно е да се изтъкне в това отношение, че доколкото може да се установи, че прилагането на вътрешния данък оказва по-неблагоприятно въздействие върху продажбите за износ, отколкото върху вътрешните продажби, то данъка има равностойно на митата действие върху износа. Това, обаче, не би било така в случая на данък, който се прилага систематично и в съответствие с еднакви критерии по отношение на животните, по думите на

правителството на Ирландия, „към момента на отделянето им от националното стадо, независимо дали за износ или за клане”.

24. Въз основа на това, отговорът на втория въпрос трябва да бъде, както следва:

- временен национален данък, чието предназначение е да бъде наложен на земеделските производители като част от приходната политика, която разпределя данъчните тежести между различните сектори на работната сила, но прилаган под формата на непряк данък върху стойността на някои земеделски продукти при условията на общата организация на пазарите към момента на тяхното предоставяне за преработка, съхранение или износ и които са платими или от износителя, или от преработвателното или съхраняващото предприятие, които са имали право да си върнат сумата на данъка от производителите, по принцип не беше несъвместим с разпоредбите на Договора за ЕИО относно селскостопанската политика, или с правилата на Общността относно общата организация на пазарите.

- подобна несъвместимост, обаче, би съществувала, ако и доколкото данъкът е имал като последици възпрепятстването на нормалното функциониране на установения механизъм като част от съответната обща организация за формиране на общите цени и за регулиране на пазарното предлагане.

- националният съд трябва да реши дали, и ако да - до каква степен, данъкът, който той трябва да разгледа, всъщност е имал такива последици.

- данък, подобен на описания по-горе, дори ако е приложен по отношение на животни от рода на едрия рогат добитък, който се изнасят живи, когато животните са доставени за износ, не попадат в обхвата на забраната за данъци, които имат равностоен на митата ефект върху износа, ако те също така се прилагат, систематично и в съответствие със същите критерии, спрямо животни от рода на едрия рогат добитък, които не подлежат на износ по времето на доставката им за клане.

По съдебните разноски

25. Разноските, направени от Комисията на Европейските общности, която представи своите становища пред Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред националната юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски.

По изложените съображения,

Съдът,

като се произнася по въпросите, поставени пред него от High Court, Ирландия с Определение от 25 октомври 1979 г. и 29 ноември 1979 г. по силата на настоящото, реши

1. Съгласно член 177 от Договора за ЕИО решението на кой етап от производството пред него даден национален съд да отнесе даден въпрос до Съда на ЕО за преюдициално запитване, е въпрос на преценка на националния съд.

2. Временен национален данък, чието предназначение е да бъде понесен от земеделските производители като част от приходната политика, която разпределя данъчните тежести между различните сектори на работната сила, но прилаган под формата на непряк данък върху стойността на някои земеделски продукти при условията на общата организация на пазарите към момента на тяхното предоставяне за преработка, съхранение или износ и които са платими или от износителя, или от преработвателното или съхраняващото предприятие, които са имали право да си възстановят сумата на данъка от производителите, по принцип не беше несъвместим с разпоредбите на Договора за ЕИО относно селскостопанската политика, или с правилата на Общността относно общата организация на пазарите.

3. Обаче, такава несъвместимост би била налице, ако и доколкото данъкът е имал като последици възпрепятстването на нормалното функциониране на установения механизъм като част от съответната обща организация за формиране на общите цени и за регулиране на пазарното предлагане.

4. Националният съд трябва да реши дали, и ако да - до каква степен, данъкът, който той трябва да разгледа, всъщност е имал такива последици.

5. Данъка, подобен на описания по-горе, дори ако е приложен по отношение на добитък, който се изнася жив, когато животните са доставени за износ, не попада в обхвата на забраната за такси, които имат равностоеен на митата ефект върху износа, ако той също така се прилага, систематично и в съответствие със същите критерии, спрямо животни от рода на едрия рогат добитък, който не подлежи на износ по времето на доставката му за клане.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 10 март 1981 година.

Подписи